

A man in a light-colored polo shirt and grey trousers stands on a golf green. He is gesturing with his right hand towards a golf ball on the grass. In the background, there is a yellow flag on a pole, a line of trees, and a blue sky with white clouds.

Heide en harmonie op Veluwe privé-golfbaan Ullerberg

Golfen met Christos Coutoulacos

Bloeiende heide in de rough, oké! Maar fairways waar ze uitsluitend heide op laten groeien, tja... Dat klinkt in elk geval duurzaam. En zo'n golfbaan verkennen met een aikido-instructeur die deze vechtKUNST wil combineren met golf tot aiki-golf? Het belooft een bijzondere ochtend te worden op de Ullerberg. De energieke natuurliefhebber Christos Coutoulacos bleek de vredelievendheid zelve en op de korte heide van de Ullerberg-fairways viel er best te golfen. "Vaak is niets zoals het lijkt", verzuchtte Christos nogal eens onder het lopen van deze bijzondere 9-holes baan.

Auteur: Broer de Boer

Voor een wild maar bijzonder rondje golf heb ik een afspraak gemaakt met Christos Coutoulacos, een golfende aikido-instructeur. Als redacteur probeer je natuurlijk meestal iets te vroeg te komen. Daardoor werd me vooraf uit een gesprekje met mede-eigenaar Diederick Vreede van Landgoed Ullerberg bij Ermelo duidelijk dat we op een privé-baan gaan spelen. Het is een zeer bijzondere baan. Diedericks overgrootvader volgde het advies van de baancommissaris van de Kennemer op, om op zijn Veluws landgoed een golfbaan aan te leggen. En zo liggen er sedert 1920 dus acht greens als oases in een goed onderhouden heideveld. Met kortgeschoren heide op de fairways.

Harde werkelijkheid

Christos Coutoulacos arriveert, *just in time*. Ook Diederick Vreede is benieuwd naar het aiki-golf zoals onze half-Grieks/Engelse sporter, thans wonend in Hilversum, dat geïntroduceerd heeft. We nemen afscheid van onze gastheer in het houten administratiegebouw annex werkplaats van het landgoed om ons naar de golfbaan te

Circa 3 cm heide op de Fairway.

verplaatsen. En het vergt een autorit van zeker twee kilometer over onverharde paden, dwars door de Veluwe bossen, om de golfbaan te bereiken. En dan staat Christos gewapend met scorekaart eindelijk op de eerste teebox. We

zijn in een harde, maar prachtige werkelijkheid teruggeworpen. "Driving range om in te slaan en putting green om de greensnelheid te testen ontbreken", constateren we. "Maar zoiets zou hier ook misstaan." Het valt op hoe rustig het

Bunker met lang gras als hindernis.

Goed raken op de Fairway: even wennen!

hier is. Golfers ontbreken, er is geen marshall die ons tot spoed maant. Neen, hier wordt je gelijk voor de leeuwen geworpen. Golfen zoals dat in 1920 gewoon was, en zoals je dat soms aantreft op de municipal golfcourses in de UK. Maar toch blijft men op de Ullerberg bij de tijd. De kleine teeboxen met relatief lang gras zijn allemaal verhoogd en omzoomd met gaas. Ze moeten de wilde varkens weren!

Tussen de oren

Op de eerste tee geeft Christos mij een kort seminar over het concept aiki-golf. Dat heeft niets met golftechniek te maken. Plezierig en goed golfen heeft vooral met zaken te maken die tussen je oren zitten. Zelf levert hij het bewijs. Na de 1e afslag belandt de bal direct al tussen de bomen. "Een nieuwe stok, pas gekocht", verduidelijkt Christos. "Een hybride, niet slecht." Dicht bij het balletje dat in de bush ligt, zien we het vernietigende werk van Obelix' favoriete zoogdieren. Maar ondanks zijn falende afslag gaat Christos goedgemutst verder om het balletje op de gecombineerde green van hole 1 / 9 te krijgen. Maar dat is schrikken: de green is voorzien van twee schrikdraden en het balletje rolt er net onder. De eerste hole gaat mede dankzij het schrikdraad zeker 5 onder par. Onze golfer zegt dat hij vreselijk moet wennen aan het kussen dat de heide vormt onder de bal. Dat is heel anders slaan! "Maar het gaat ook om het genieten", spreekt hij. "Wees in het hier en nu, en wees met de swing bezig in plaats van je er zorgen over te maken met hoeveel onder par je

de baan zult spelen", leert de aiki-golfer in Christos mij.

Weilandbloter

Ondertussen kijken we onze ogen uit. Wat een prachtige natuur. Waar zich normaal de groengeschoore fairway bevindt, ligt hier een kort geschoren heideveld. Blauwe vlinders cirkelen over de jonge heide. Oude, karakteristieke *Pinus nigra*s, zwarte dennen staan te dromen op de omringende heide. De boswachter van het landgoed laat tweemaal per jaar de heide op de fairways kort maaien tot zo'n drie centimeter. Dat wordt gewoon met een weilandbloter gedaan. Zo krijgen ook gras en de opslag van de dennen geen kans op de heide. Maar zelf bent je kansloos als je bal verkeerd terecht komt in de hogere heide, de rough of in het bosgebied. Dan heb je een probleem: ballen zijn niet gemakkelijk terug te vinden. Maar er staat wel tegenover dat voor deze baan een regel geldt die in 1923 is opgesteld. Als een golfbal in de bush of de fairway ligt en ten gevolge van de heide niet te raken is, mag je hem oppakken en op een clublengte weer in het spel brengen.

Onderhoud

Onderweg komen we de boswachter tegen. Die verantwoordelijk is voor het totale onderhoud op landgoed Ullerberg, inclusief de golfbaan. Het maaien van de fairways is dit voorjaar uitgevoerd. De greens worden twee- tot driemaal in de week gemaaid en tevens wanneer er een groep gasten komt spelen. Dat vormt hier de voornaamste

Greens 1 en 9. Gecombineerd tot een oase in de heide.

bron van inkomsten voor de golfbaan. De lengte van het gras op de greens wordt op 10 mm gehouden. "Daardoor hebben we geen snelle greens, maar ook hebben we weinig last van ziekten, want bespuitingen met chemicaliën zijn natuurlijk uit den boze in dit natuurlijke gebied." Het maaien, evenals het beluchten en bezanden van de greens wordt uitgevoerd door een plaatselijk groenbedrijf. Er is dus sprake van een vrij extensieve manier van onderhoud. Wat bemesting betreft, daar kunnen we kort over zijn: heide gedijt het best op een zo arm mogelijke grond. Alleen de tees en de greens worden bemest. Daarvoor gebruikt men meststoffen die ook in de landbouw gangbaar zijn, bijvoorbeeld 12-10-18 en stikstofmeststoffen zoals Kas-M 27-0-0. De berekening bestaat uitsluitend uit verplaatsbare sprinklers op de greens. Elke green is voorzien van een put waarin een duims slang

Aiki-golf: verbindt aikido en golf

Aikido bestaat uit unieke Japanse oefeningen, die zich volledig op geest en lichaam richten. Het is een krachtig instrument om meer power te brengen in de swing en de korte acties. Net als de aikido-krijgskunst kan aiki-golf worden beoefend op elk niveau van de intensiteit, naargelang de behoeften of de fysieke capaciteiten van de golfer. Aikido werkt aan de coördinatie en het lichaamsbewustzijn en houdt het lichaam fit en lenig. Bewustzijn is een van de meest essentiële eigenschappen van het golfspel. Iedere golfer herinnert zich van zijn beste drive dat hij op dat moment niet bewust bezig was de golfbal te raken: het gebeurde gewoon. Dit kwam doordat de geest op zijn gemak was, leeg en niet in de toekomst of het verleden, maar in het heden. Zowel aikido als golf bestaan uit vloeiende, cirkelvormige bewegingen. Veel golfers proberen de bal te verslaan en hebben faalangst bij het raken van de bal, de swing, de balcurve of het putten. Dat denken betitelt aiki-golf als desastreus. De geest gaat dan namelijk in alle richtingen en geeft de hersenen te veel informatie om alle spieren in de juiste volgorde te laten meewerken aan het vereiste schot. Naar de baan kijken als een onverslaanbare reus is dus fout! Ga mee met de stroom en wordt één met de baan. Dan geniet je meer van het spel en verbeteren je prestaties. Aiki-golf richt zich dus niet op het verbeteren van speltechnieken, maar juist op de state of mind tijdens het golfen. Voor meer info zie www.aikigolf.eu

aangesloten kan worden op het ondergrondse waterleidingsysteem.

Wel bunkers!

Na enkele *trial and error*-slagen wint het spel van Christos op de heidebaan in kwaliteit. We vergissen ons er lelijk in dat deze baan geen bunkers kent. Vanaf de kleine teeboxen zie je ze

niet, maar er zijn wel degelijk bunkers om de greens tegen een aanval te verdedigen. Er zit echter geen kruimel wit zand in en ze zijn begroeid met heide, mos en/of roodzwenk en dat is absoluut geen achterstallig onderhoud! Christos stapt met beide benen in de verdedigingsval die al in 1923 is opgezet. En als aikido-instructeur en aikido-golfer valt hij niet uit

Afgerasterde teebox respectievelijk green.

zijn rol: "Doordat de witte zandbodem ontbreekt, krijg je ook vanaf de fairway een heel ander driedimensionaal beeld. Om vanuit zo'n bunker op de green te komen is een uitdaging. Hier stuw je de bal niet met een hap zand op de green, maar hoe dan eigenlijk wel?" Na enkele proefslagen in de bunker krijgt hij ook dat onder de knie.

Geweekte korrels

En we komen in nog zo'n situatie. Ogenschijnlijk een saaie hole. Maar pas van dichtbij zie je de harde werkelijkheid. Een hole met een sterk begroeide rug achter de green, prachtig begroeid met wuivende roodzwenkstengels. De gedachte hierbij is – zo vermoeden wij tenminste – dat de bal zal terugrollen als je hem achterop speelt, waar ook de cup gestoken is. Maar ook dat blijkt een forse misrekening te zijn. Deze green is echt bestraffend, want je speelt bij een iets te krachtige slag het balletje resoluut in de sloot/ bunker die achter de green blijkt te liggen. En daar ben je dan voorlopig nog niet uit! Hier staat wuivend gras met een dikke laag ondergras. Christos ziet de lol ervan in. Elke green is anders en echt natuurlijk. We richten onze aandacht op de green van de volgende hole. Het lijkt of er bloemen op staan, bloeiende witte klaver of zoiets. Maar ook dat blijkt een misrekening. Het is namelijk onderhoudsdag – een van de redenen dat we de enige spelers zijn – en zojuist is er

kunstmest op de green gestrooid. De geweekte korrels kleven zowel aan de schoenen van Christos als aan de golfbal. Christos neemt de proef op de som. Het balletje stuitert met een sterk vertraagde balrol over de korrels richting de pinpositie.

Handdoek

We nemen de tijd voor een break bij deze pas bemeste green. En Christos bestudeert met een vies gezicht het oppervlak van zijn Titleist-golfbal. "In dit geval zou een ballenwasser fijn zijn", denk ik. Maar die ontbreekt en dat geldt dus ook voor een handdoek. En bovendien ontbreekt de afvalcontainer voor restanten van de meegebrachte versnapering. "Op de hele golfbaan geen afvalcontainers", constateren we. "Dat is uniek!" Mist Christos al deze attributen niet op deze golfbaan? Bijna verontwaardigd zegt hij: "Let wel, we bevinden ons hier niet op een golfpark, maar we zijn in de natuur te gast en toevallig op een golfbaan. En in de natuur hoort dat soort attributen eigenlijk niet thuis. En ik kan ermee leven, want ik heb altijd een plastic zak bij me en een eigen handdoek."

We naderen hole 9. Maar voor het zover is, moet er nog een behoorlijke hindernis overwonnen worden. De enige 'onechte' Ullerberg-bunker. Vanaf het upteëen te zien als een massieve zandplaat, voorzien van een witte paal om de richting van de green te duiden. Een par-4 hole

dus. "Te ver voor de dikke Bertha", constateert Christos. Hij gaat voor veilig en laat het balletje ruim voor de bunker landen. Al we op de zandplaat lopen, blijkt dit een zeer natuurlijke bunker te zijn, spaarzaam begroeid met grassen. Afgekeurd als bunker voor een PGA-wedstrijd maar een medaille voor natuurlijke bunker. En net zoals je in de dierentuin soms bordjes ziet met daarop 'Verboden de dieren te voederen', gaat door je heen: hier zou een bordje moeten staan: 'Verboden aan te harken'. Een hark om je sporen te wissen zul je hier dan ook vergeefs zoeken.

Daarentegen zie je wel smalle weegbree en klaversoorten op de greens

Oase

Christos maakt me weer deelgenoot van zijn aikido-gedachtegoed: "We gaan naar de laatste, de 9e hole. Dat levert weer een bijzondere spanning op. Deze laatste wil je goed doen en als je te veel je best doet, gaat het automatisch fout. Geniet dus, en dat kan ook, want vaak maakt men van de laatste hole ook iets prachtigs." Hier zijn de greens van hole 1 en hole 9 gecombineerd. Komend vanaf de donkere heide kom je op een prachtig groen en groot veld dat deze gecombineerde green vormt. Christos slaat af en belandt met vier slagen op de green. We constateren beiden dat deze green fraai gemaaid is en van alle Ullerberg-greens verweg het fraaiste grastapijt heeft. Maar echt snel is de green niet; mede-eigenaar Diederick van Vreede vertelde al wat de reden daarvan is.

De greens

Zo alles overziende vraag ik Christos eens naar zijn mening over de greens, die typisch niet het product zijn van de nieuwe tijd. Terwijl op andere golfbanen greenkeepers zich blijkbaar direct aangesproken voelen op de aanwezigheid van *Poa annua*, speelt deze grassoort hier nauwelijks een rol van betekenis. Daarentegen zie je wel smalle weegbree en klaversoorten op de greens. Maar Christos geeft mij niet de indruk dat dit echte golf liefhebbers in de weg zal staan. De natuur, de heide, de rust, de verrassingen, het andere golfen, dat zijn de zaken die er iets bijzonders van maken als je op de Ullerberg mag golfen. Diederick Vreede, bedankt! Het was bijzonder op deze prachtige privé-golfbaan!

Afslaan richting grote zandplaat.